

Laudatio erelidmaatschap Jos Verbeek – 3 november 2022

Voordracht: Boyd Thijssens, voorzitter NVAB

Het bestuur draagt de algemene vergadering heel graag Jos Verbeek voor, voor de benoeming tot erelid. Het is alweer een tijd geleden dat onze Commissie Toekenning van de Burger- en Zielhuispenning Jos voordroeg voor de Burgerpenning. Ter opfrissing: Dat is de prijs voor beste proefschrift. Al snel was de constatering dat deze voordracht draaide om een oeuvre-erkenning en dat daarmee de Burgerpenning niet geschikt was. Het NVAB-bestuur is van mening dat het oeuvre van Jos dermate veel erkenning verdient dat hij in aanmerking komt voor een erelidmaatschap. Graag vertel ik jullie waarom.

Jos is opgeleid als bedrijfsarts, maar was al daarvoor – dan hebben we het over eind jaren zeventig – al betrokken bij wetenschappelijk onderzoek naar de extra-auditieve effecten van lawaai (zoals hoge bloeddruk). Frank van Dijk is daar later op gepromoveerd.

De opleider van Jos in zijn bedrijfsartsenopleiding is Carel Hulshof geweest, die overigens in 2021 erelid van de NVAB werd. Wellicht is de competentie ‘buitengewone verdiensten’ met de paplepel ingegoten? Een grappig feitje is dat later in de zijn carrière Jos dan weer de co-promoter van Carel is geweest.

En dat is niet alleen grappig, maar inhoudelijk ook zeer relevant, daar zij als een van de eersten evaluatie-onderzoek in de bedrijfsgezondheidszorg hebben verricht: Het fundament voor het adopteren van de Evidence-Based Medicine principes en de ontwikkeling van onze richtlijnen.

De eerste NVAB-richtlijn over rugklachten kwam vrijwel geheel uit de koker van Jos en ook bij de ontwikkeling van de eerste KANS-richtlijn speelde Jos een belangrijke rol.

Daarnaast stond Jos ook samen met Rick Fortuin, directeur van de SKB, en Teus van Barneveld van het toenmalige CBO (dat vooral de richtlijnen voor medisch specialisten maakte) aan de wieg van het concept 'Arbeid in Richtlijnen' met als doel dat voortaan ook alle relevante multidisciplinaire richtlijnen en richtlijnen van medisch specialisten aandacht zouden besteden aan aspecten van werk. De NVAB liep daar dankzij hen zelfs in de wereld mee voorop.

Jos is ook jarenlang secretaris geweest van het ICOH (International Commission on Occupational Health) Scientific Committee on Health Services Research and Evaluation in Occupational Health. Het was een zeer actief Committee met vrijwel elk jaar een internationale conferentie.

Uit de samenwerkingen binnen dit Committee zijn ook de plannen voor een Cochrane Occupational Health Field en later een Cochrane Review Group over 'Work' ontstaan. Door met name de lobby van Jos was het Finnish Institute of Occupational Health ook een aantal jaren bereid dit Cochrane Work financieel te ondersteunen. Toen dat stopte en Cochrane Work naar het Coronel Instituut verhuisde, wist Jos het Italiaanse instituut INAIL zo ver te krijgen om Cochrane Work ook weer financieel te ondersteunen (in ruil daarvoor maken we nu samen met input vanuit Italië twee systematic reviews over de asbest problematiek).

Het verhuizen naar Finland vormde ook nauwelijks een belemmering om toch voor de NVAB actief te blijven. Zo heeft Jos rond 2009-2010 ook nog de wetenschappelijke onderbouwing geleverd voor twee uitgangsvragen over de relatie met werk van de multidisciplinaire ketenzorgrichtlijn over rugpijn waarvan het KNGF, de NHG, het CBO en de NVAB de initiatiefnemers waren. Deze ketenzorgrichtlijn wordt op dit moment weer geactualiseerd.

Zijn kennis en kunde heeft hij ook over weten te dragen aan vele anderen, Carel is daarnet al genoemd, maar ook Frederieke Schaafsma, onze huidige hoogleraar en

Teddy Oosterhuis van het kwaliteitsbureau hebben veel op kunnen steken van Jos. Dit geldt ook voor een scala aan internationale collega's, onder andere door reizen naar Luxemburg, Parijs en Copenhagen. Met hen zullen vele anderen Jos kennen als een gedreven persoon die altijd bereid is om een goed doel te bepleiten en anderen te helpen.

Na al met al 17 jaar voor Cochrane gewerkt te hebben en overigens recentelijk ook nog een enkele richtlijnen bij de WHO geleid te hebben over o.a. nanotechnologie en luchtverontreiniging, is hij, hoewel ook deels gepensioneerd, nog steeds actief betrokken bij een aantal projecten: o.a. als co-promotor bij het proefschrift van Christina Tikka-Mischke over 'evidence-informed decision-making in occupational health and safety'. Zij verdedigt haar proefschrift op 26 januari 2023 in Amsterdam en als zeer actieve ondersteuner bij het promotieproject van Margarita Ravinskaya over de ontwikkeling van een 'core outcome set for work participation'. Ook dit project zal volgend jaar tot een proefschrift leiden.

Jos was en is zeer goed om zijn kennis van de epidemiologie te combineren met een begrip voor de fysiologie en psychologie (mechanistische kant) van ziek/beter worden én de relevantie van nationale wet- en regelgeving/sociale context. Het is juist die combinatie die voor ons vakgebied ongelooflijk waardevol is. Dit is ruimschoots tot uiting gekomen in diverse producten, van proefschriften en onderzoeken tot richtlijnen en het meetrekken van diverse collega's. Het aanzien dat hij verworven heeft in de wetenschappelijke wereld en de inhoudelijke producten hebben zeer goed afgestraald op de NVAB.

Dat zijn met recht uitzonderlijke verdiensten te vernoemen.